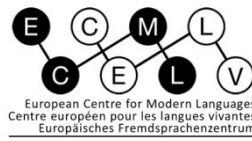

Europejski Dzień Języków
26 września 2012

U progu ery poliglotów

Uczenie się kilku różnych języków jest prostsze niż mogłoby się to wydawać - pisze Neil Madden

Gdyby ktoś zwrócił się do Ciebie ze słowami ‘flisni me mua’, czy wiedziałbyś, co to znaczy i w jakim języku wypowiedziano te słowa? W Europie istnieje dziś około 225 rodzimych języków, co czyni dziedzictwo językowe kontynentu niezmiernie zróżnicowanym i bogatym; jest to fakt warty podkreślenia. Ale czy Europejczycy potrafią skutecznie uczyć się języków swoich sąsiadów - tych bliskich, jak i dalszych? Wielu Europejczyków sądzi, że normą wciąż pozostaje znajomość jednego języka. Tymczasem połowa, a nawet dwie trzecie światowej populacji, jest dziś w pewnym stopniu dwujęzyczna, a znaczny procent tej grupy stanowią osoby “wielojęzyczne”. Oznacza to, że posiadają one pewien poziom kompetencji w kilku językach (są w stanie je rozumieć i/lub posługiwać się nimi w piśmie i/lub w mowie).

Wielojęzyczność stanowi w istocie o wiele bardziej naturalne dla człowieka środowisko niż monojęzyczność. Miliony ludzi sądzą, że nie znają innego języka poza ojczystym; tymczasem w rzeczywistości wielu z nich zna inny język na pewnym poziomie. Dzisiaj istnieje o wiele więcej możliwości uczenia się nowego języka niż kiedykolwiek wcześniej. Aby podkreślić wagę uczenia się języków Rada Europy ustanowiła Europejski Dzień Języków (EDJ), który jest obchodzony corocznie 26 września. Ideą leżącą u podstaw EDJ jest promowanie ‘wielojęzyczności’. Nie jest to pojęcie nowe i niezrozumiałe. Zjawisko to występuje w życiu codziennym wielu narodów zamieszkujących na terenie Afryki i Azji; stanowi ono także normę w wielu częściach Europy, w szczególności w krajach Beneluksu oraz Skandynawii, a także w krajach basenu Morza Śródziemnego. Wielojęzyczność nie oznacza, że powinniśmy obawiać się nacisków na osiągnięcie poziomu ‘native speaker’. Celem jest osiągnięcie umiejętności komunikowania się i bycia rozumianym, zgodnie z własnymi potrzebami i wymaganiami. Trudno jest dzisiaj oprzeć się międzynarodowej ekspansji języka angielskiego, a z prowadzonych badań wynika, że nabycie pewnego poziomu kompetencji w tym języku stanowi priorytet dla większości osób uczących się języków (według danych Eurobarometru jedna na trzy osoby twierdzi, że jest w stanie prowadzić rozmowę w tym języku). Nie oznacza to jednak, że po osiągnięciu celu należy zadowolić się tylko znajomością angielskiego. Inne języki stanowią także cenne narzędzia pozwalające w pełni wykorzystać życiowe doświadczenia, wynikające z pracy zawodowej lub po prostu z podróży. Jak na ironię, postępująca globalizacja może sprawić, że język angielski straci na znaczeniu. W miarę zwiększającej się liczby osób biegle

Europejski Dzień Języków 26 września 2012

władających tym współczesnym 'lingua franca', wyróżniać się będą osoby, które potrafią porozumiewać się także w innych językach. Na rynku pracy oraz na rynku edukacyjnym osoby będące rodzimymi użytkownikami języka angielskiego będą zmuszone konkurować z kandydatami, którzy posługują się językiem ojczystym, językiem angielskim, a także – coraz częściej – potrafią porozumiewać się na odpowiednim poziomie w trzecim, a nawet czwartym, języku. Znajomość języków przynosi korzyści nie tylko o charakterze ekonomicznym. Zachęca nas do większej otwartości wobec innych ludzi, innych kultur i postaw, a także do większej elastyczności umysłu, pozwalając nam posługiwać się różnymi systemami reprezentacji i działać na podstawie różnych światopoglądów. -2- Nie należy lekceważyć znaczenia, jakie uczenie się języków ma dla naszej zdolności rozumienia ludzi, kultur i tradycji innych krajów. Osoby bez obaw porozumiewające się z przedstawicielami innych kultur, odznaczają się zazwyczaj większą tolerancją. Warto też pamiętać, że znając tylko jeden język jest się uzależnionym od umiejętności językowych i dobrej woli innych ludzi. Uczenie się języków obcych to coś więcej niż przydatne umiejętności – jest to odzwierciedlenie postawy, szacunku dla tożsamości oraz kultury innych narodów oraz dla tolerancji różnorodności. Rada Europy stworzyła pionierski program umożliwiający obywatelom zbadanie poziomu swoich umiejętności w zakresie języków obcych. Celem projektu Europejskie Portfolio Językowe jest motywowanie uczących się języków obcych poprzez uznanie ich wysiłków na rzecz rozwijania i dywersyfikacji umiejętności językowych na wszystkich poziomach, a także dostarczenie wykazu nabytych umiejętności, z którego można korzystać na przykład wtedy, gdy przechodzi na wyższy poziom kształcenia lub poszukuje pracy w kraju lub za granicą. W oparciu o siatki samooceny osoby uczące się języków mogą ocenić swoje umiejętności – rozumienie, czytanie, mówienie i pisanie – oraz odnieść je do sześciu europejskich poziomów. Standardy, o których mowa, przyjęte zostały przez główne instytucje certyfikujące w Europie, wiele państw członkowskich oraz Unię Europejską, w szczególności w ramach inicjatywy Europass umożliwiającej zaprezentowanie umiejętności i kwalifikacji w sposób przejrzysty i porównywalny w krajach członkowskich. Jednym z podstawowych zadań Europejskiego Dnia Języków jest ugruntowanie idei uczenia się języków jako procesu odbywającego się przez całe życie. Wielu dorosłych żyje w przekonaniu, że stracili (czy wręcz zmarnowali) szansę na zdobycie umiejętności posługiwania się nowym językiem w trakcie formalnego procesu kształcenia, a na wznowienie nauki jest już za późno. Tak jednak nie jest. Wszędzie w Europie dostępne są dziś kursy, programy oraz pomoce dydaktyczne (od książek po CD-ROM), które pozwalają rozwijać posiadane umiejętności językowe. Tym, czego często brakuje, jest osobista motywacja do pokonania zjawiska „zahamowania językowego”. Wielu ludzi rozwija swoje umiejętności językowe już po zakończeniu nauki w szkole czy na uniwersytecie. Nie jest to zaskakujące: uczenie się języka w szkole jest często postrzegane w kategorii obowiązku, nie zaś szansy, którą należy wykorzystać. Dopiero w chwili, gdy zaczynamy poznawać świat czy to wykonując obowiązki zawodowe, czy też w czasie wolnym od pracy, zdajemy sobie sprawę z wartości języków obcych. Dla zachęty należy przypomnieć, że nauka każdego

Europejski Dzień Języków
26 września 2012

kolejnego języka przychodzi nam coraz łatwiej. Jeśli uda Ci się pokonać pierwszą przeszkodę, a chciałbyś nauczyć się węgierskiego, czy nawet kantońskiego – po prostu działaj.

Jeśli chcesz rozwijać umiejętności językowe i dowiedzieć się więcej na temat Europejskiego Dnia Języków, przydatne informacje znajdziesz na następujących stronach internetowych:

<http://www.coe.int/edl> – Europejski Dzień Języków, w tym sekcja rejestracji wydarzeń, oraz wiele przydatnych sugestii i informacji.

<http://www.coe.int/lang> – Wydział Polityki Językowej Rady Europy, Strasburg

<http://www.coe.int/portfolio> – Europejskie Portfolio Językowe

<http://www.ecml.at> – Europejskie Centrum Języków Nowożytnych (Graz, Austria);

<http://www.europass.cedefop.eu.int> – strona unijnej inicjatywy Europass

<http://www.coe.int/minlang> – Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych

Odpowiedź na pytanie zadane na samym początku brzmi: to jest język albański i oznacza „mów do mnie”.

Neil Madden jest dziennikarzem –tzw. wolnym strzelcem. Mieszka w Strasburgu.